MENIGHETSBLADET

Berg, Rokke, Halden, Asak, Tistedal, Idd og Enningdalen menighet

Nr. 1 | 30. årgang | mars 2016

Han er oppstanden

Han er oppstanden. Halleluja!
Lov Ham og pris Ham! Halleluja!
Jesus, vår frelser lenkene brøt.
Han har beseiret mørke og død.

Ref.: Lov Ham og pris Ham
vår Frelser og venn,
Han som gir synderen livet igjen!
Halleluja! Vi skyldfrie er.
Halleluja! Vår Frelser er her!

Tre dager dødens fange Han var
før Han stod opp og seieren var klar.
Tvers gjennom gravens stengsel han gikk.
Frelse og fred ved Jesus vi fikk.

Engelen ropte: frykt ikke mer!
Han som du søker er ikke her.
Se, der er stedet hvor Han ble lagt.
Han har stått opp, som selv han har sagt.

Gå og fortell at tom er Hans grav.
Livet Han vant, da livet Han gav,
gav det for oss og kjøpte oss fri.
Frelse og fred Han alle vil gi.

MENIGHETSBLADET

Utgis av Den norske kirkes menigheter i Halden kommune.
I redaksjonen:
Ansvarlig redaktør: Unni E.B. Nøding
E-post: unninoding@halden.net
Redaksjonen: Liv Hauge Johansen, Arild Stang og Inger Lise Skauge
Grafisk produksjon:
Suveren Kommunikasjon AS, Halden
Trykk: Amedia
Opplag: 13.900

Gaver til Menighetsbladet:
Bankkonto 1030 07 44023
Stoff til Menighetsbladet bør helst leveres på e-post til unninoding@halden.net

Kjære lesere,

«Når en innflytter bor i landet deres, skal dere ikke undertrykke ham. Dere skal behandle ham som en av deres egne landsmenn. Du skal elske ham som deg selv...» (3. Mosebok kap. 19, 33-34)

Dette påbudet fra Herren ligger meg på hjertet. Det er gitt sammen med en rekke lover til Israels folk for ca 3000 år siden, men det lyder merkelig klart og direkte til oss i dagens Norge.

Vi kan føle oss ganske lammet av å være vitne til den enorme tragedien som utspiller seg rundt Middelhavet hver dag. I fjor kom det 30.000 flyktninger til Norge. I år kommer det vel 50 til Halden. Stortingsrepresentant Bente Stein Mathiesen sier noen sannhetens ord til vår kirkes ledere og utfordrer frivillige i kirken i sin artikkel: «Hva med et hyrdebrev?» *(Vårt Land, 2. mars 2016).*

«Kirkens største, ubrukte potensiale er tusenvis av engasjerte mennesker som ønsker å gjøre noe for andre. Kirken bør mobilisere denne ressursen. Det kan bety en helt ny situasjon for integreringen av våre nye borgere som trenger beskyttelse. Jeg vet at en del menigheter har stilt opp. Asylanter har blitt invitert til ulike arrangementer, og flere menigheter har tatt kontakt med asylmottak for å bidra med støtte og hjelp. (-) «Gå ut», sa Jesus. Og nå tror jeg han som er kirkens Herre, ville ha sagt: «Gå ut til flyktningene». Sats heller på å flytte føtter enn papir!»

I dag står vi i en enestående misjonstid, all verden kommer til oss i tusenvis. De gode nyhetene om Jesu forsoning må gis videre. Vi i redaksjonen vil gjerne ha innspill fra våre lesere om hva som alt gjøres og om hva som kan gjøres fremover.

Gledelig påskefest ønskes alle våre lesere!

Unni E.B. Nøding

Forsidebildet

Forsidebildet viser Lise Amundsens skulptur i bronse, *«Glede over gleden»*. Fra alterbordet i Tistedal Metodistkirke peker den på gleden over Jesu oppstandelse og seier over døden.

Salmen på forsiden

Norsk salmebok 2013 nr. 204
Tekst: Bernhard Kyamanywa, 1966.
(Oversatt av Per Oskar Kjølaas, 1984)
Melodi: fra Tanzania

Neste nummer

Siste frist for innlevering av stoff til neste utgivelse er **27. mai**. Neste nummer av Menighetsbladet trykkes **8. juni.**

Et gammelt påskebilde i Asak kirke

Hva kan det fortelle oss i dag?

Mange av våre lesere kjenner nok til boken *«Kirker og kirkegårder i Halden. Lokale kulturskatter»* (2010) av Inger Lise Skauge og Kari Stumberg. Her skriver forfatterne om nettopp om dette bildet og noen til som ble kjøpt inn til Asak kirke i 1774 av oberst Heide.

Da den gamle trekirken ble revet 100 år senere, havnet bildene i Hans Hovs samling. Der så biskop Anton Chr. Bang dem og ba om at de måtte få komme tilbake til Asak kirke. Her henger de i dag. Det ene forestiller den barmhjertige samaritan og det andre er en pasjonsviser med de 12 lidelsesstasjonene.

Men hva er så en pasjonsviser til personlig oppbyggelse? Vi ber Jostein Andreassen i Søgne forklare oss disse gammeldagse begrepene.

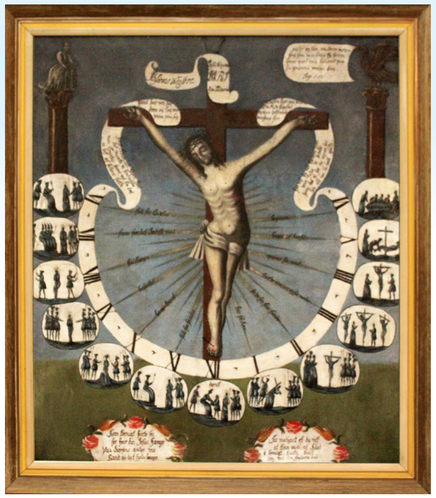

I pietismens tid, midt på 1700-tallet ble det lagt vekt på det individuelle og personlige fromhetslivet. Guds ord og gjerninger skulle oppleves personlig, både med forstand og følelser. Til dette var en «Pasjonsviser» et godt hjelpemiddel. Vi kjenner slike sterke bilder om Jesu lidelse kun fra Norge og Danmark. Her i landet er det bare å finne i fem kirker: Tranby (Lier), Asak (Halden), Langestrand (Larvik) og Drøbak. Omtrent like mange er å finne på museer, bl.a. daværende Vest-Agder fylkesmuseum, hvis pasjonsviser skal komme fra kapellet på Kapelløya i Ny-Hellesund.

Pasjonsviseren fremstiller Jesus på korset omsluttet av et halvsirkulært skriftbånd, som avsluttes over korsarmene. Halvsirkelen er som en urskive med 12 timer, fra VI til VI, kl. 06 morgen til kl. 18 kveld. Utenfor halvsirkelen ligger 13 medaljonger koblet til hvert sitt romertall. Medaljongene viser scener fra Jesu lidelse i små silhuetter. Den korsfestede er omgitt av en stråleglans, og strålene er som visere som peker mot hvert sitt tall. Dette svarer til den jødiske dag på 12 timer.

Hver stråleviser har en tekst som beskriver medaljongmotivet. Noen utdrag fra tekstene på bildet:

Ved venstre korsarm, bibelsitat: *Hand bar vor sygdom, og tog vor piine paa sig.* (Jesaia kap. 53)

Ved høyre korsarm, bibelsitat: *Straffen liger paa hanem, at vi skulde have fred, og vi ere helbredede ved hans saar.* (Jesaia kap.53)

Nede til venstre delvis over korsarm, sitat fra salme: *Hvad Adam udi haven brød, det maatte vi undgiælde, men Christus haver ved sin død os løst fra Satans fælde.*

Nede til høyre delvis over korsarm, sitat fra salme: *Hvo vil da nu fordømme meer, min Jesus io betalte, hans død vi herfor øynen seer som ald vor uhæld qualte.*

Tekst nederst til venstre, sitat fra salme: *Kom steenig hierte see, see hvor din Jesus hænger Paa korsetz galge træ, Kand du dig holde længer.*

Nederst til høyre, sitat fra et annet vers av samme salme: *For medynck est du vist af steen og ei af kiød, o steenigt hierte brist dog for din frelsers død.*

SATT SAMMEN AV **UNNI E.B. NØDING**

Karsten Isachsen til minne

Den 18. januar i år døde Karsten Isachsen, men minnet av ham er mer enn levende for alle også i vår by som har hørt ham preke eller som har lest hans bøker.

I sitt minneord skriver domprost Gjerp og biskop Per Arne Dahl bl.a. følgende om sin venn og kollega:

«Gjennom sitt virke som prest har Karsten Isachsen bygget en viktig bro mellom kirke og samfunn og mellom den kristne tro og det enkelte menneske. Som inspirator, forkynner og forfatter har han innad i kirken hatt stor betydning for en hel generasjon.

Vi avslutter ved å vende tilbake til hans siste bok: «Jeg trodde lenge at jeg gjennom livet var underveis til livets aften, og at den rosa stripen som venter i horisonten var en solnedgang. Men Jesus har sagt at vi som er i hans følge er underveis til en morgen. Vi er underveis til en soloppgang, hvor Gud skal bli alt i alle! Og når min avskjedstime nærmer seg, vet jeg hvilke ord som vil være på mine lepper, hvis jeg får være ved full bevissthet: Midt i nattens mørke blinker som et fyrlys Jesu navn!»

(FRA DAGEN 21. JANUAR 2016)

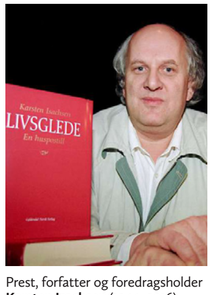

Prest, forfatter og foredragsholder **Karsten Isachsen** (1944–2016)

Bidrag til Menighetsbladet

Styret for Menighetsbladet er takknemlig for at vi fortsatt kan utgi bladet fire ganger i året, og vi håper at leserne – som vi – er fornøyde med innhold og utseende.
Det er imidlertid ikke gratis å utgi bladet. Til tross for at vi er velsignet med dyktige bidragsytere og ivrige avisbud som stiller opp gratis for bladet, er det kostnader tilknyttet produksjon og trykk. Vi takker våre trofaste annonsører som bidrar til driften av bladet, men ønsker også du som privatperson å hjelpe til?

Du har mulighet til å bidra med en pengegave til kontonr 1030 07 44023.

Langt fra mørkt og trist

Tanker ved et alterbilde

AV **REIDAR FINSÅDAL,**
SOGNEPREST I IDD

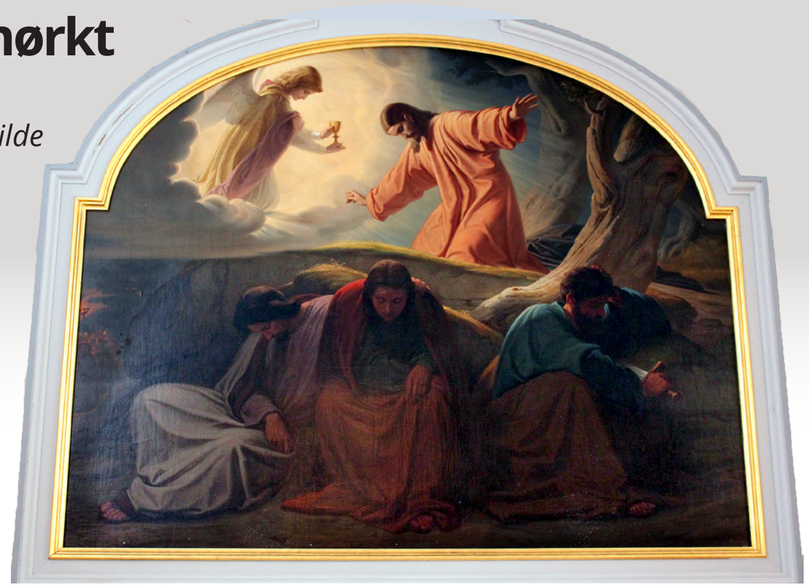

«Det var en mørk og trist altertavle!», hører jeg noen ganger mennesker si til hverandre etter gudstjenester i Asak kirke. Det mer enn hundreogfemtiårige gamle billedmotivet av Jesus i Getsemane hage, malt av den østerikske kunstneren **Edvard Steinle**, har åpenbart ikke falt i smak. De kunne tenkt seg noe lysere og lettere. Men altertavla i Asak er i virkeligheten langt fra mørk og trist! Den er fylt av nåde og håp og sier noe om hva vår frelse kostet har! Og den sier også noe om forskjellen mellom oss og Den gudsendte!

Foran i bildet ved foten av et tre ser vi tre av disiplene – Peter, Jakob og Johannes – sitte sovende i nattemørket. «Min sjel er tynget til døden av sorg. Bli her og våk med meg!», hadde Mesteren sagt til dem like før. Men vennene er utslitte etter inntrykksfylte dager i innledningen til påskefesten. De er urolige for det som ligger foran og truer. Dette skremmende som Jesus har forespeilet dem med lidelse og død, svik og frafall.

To gjenstander i alterbildet representerer den grunnleggende forskjellen mellom disiplene og Jesus. I Peters hånd skimter vi skjeftet av *et sverd*. Et våpen han har tatt med seg for å forsvare sin Mester. Og for å verne Ham fra lidelsen – fra mørket!

Øverst i bildet og litt tilbaketrukket ligger Jesus på kne i bønn: *«Min Far! Er det mulig, så la dette begeret gå meg forbi. Men ikke som jeg vil, bare som du vil!»* Da kommer en engel fra himmelen og styrker Ham. Ikke med trøstende ord og velmenende oppmuntringer. Men med *et beger*. Lidelsens beger!

Den styrken Jesus trenger og får fra sin himmelske Far, det er styrken – ikke til å unngå – men til å gå inn i lidelsen – den stedfortredende lidelsen for oss! Det handler altertavla i Asak kirke om. Den handler om nåde og håp. Langfredagsnåde og påskemorgenhåp!

En liten jente satt en dag på kjøkkenet og så moren lage mat. Plutselig spurte hun: «Mamma, hvorfor har du så stygge hender?» Da rant det noen tårer nedover morens kinn. Hun svarte: «Da du var ganske liten, veltet du en dag parafinlampa vår her ved bordet. Det tok fyr i klærne dine, men i siste liten fikk jeg heldigvis slokket ilden med hendene mine. Derfor er de så stygge.» Da slo den lille jenta armene sine rundt halsen på moren og utbrøt: «Å, mamma! Ingen har så fine hender som du!»

«Jesus, hvorfor har du så stygge hender?» «De er blitt slik fordi det har stått nagler gjennom dem for deg!» «Å, Jesus! Ingen har så fine hender som du!»

God påske!

DIAKONI I FOKUS

Gave til Gledesspredere

Rita og Terje Nohr feiret dobbel 70-årsdag i februar. I den forbindelse ønsket de seg en gave til Gledesspredere. Resultatet ble kroner 28.270,-. Tusen takk for den flotte gaven! Hilsen fra oss i Gledesspredere.

NYTT FRA ÅSAK MENIGHET

Menighetens årsmøte 13. mars
Menighetens årsmøte avholdes i Kirkestua etter gudstjenesten 13. mars. På møtet vil årsmeldingen og regnskapet for 2015 og budsjettet for 2016 bli gjennomgått. Det vil bli mulighet for å kommentere menighetsarbeidet, stille spørsmål og komme med ønsker til menighetsrådet. Det serveres lapskaus etterfulgt av kaffe og kaker. Alle er hjertelig velkommen!

Vårens menighetskvelder
Vårens menighetskvelder holdes tradisjonen tro i Kirkestua kl 19.30 den tredje torsdagen i måneden. Og som tidligere består kveldene av et foredrag, kåseri eller en bibeltime etterfulgt av en enkel kveldsmat. I januar hadde vi besøk av førstelektor Hans Petter Hermansen som snakket om Israel og den politiske situasjonen i Midtøsten, mens prost Kari Mangrud Alvsvåg i februar holdt en bibeltime over temaet «livet etter døden og det overveldende kristne håpet». Begge svært interessante og engasjerende møter! 17. mars vil høyskolelektor Tormod Fjellvang foredra om russisk kultur og historie, mens det 21.april blir misjonskveld med misjonskonsulent Ivar Smedsrød fra NMS. Vårsesongen avsluttes 19. mai da menighetskonsulent Albert Gjøstøl vil snakke om kobberslangen i Det gamle testamentet. Alle er hjertelig velkommen til noen interessante og hyggelige kvelder i Kirkestua i Asak!

Familiesang
Også Familiesang er i gang som tidligere annen hver torsdag i Kirkestua. Der serveres middag kl. 17.00 etterfulgt av sang og aktiviteter for barna fra kl. 17.30. Leder for sang og aktiviteter er i vår Anne Lene Bjørke. Se for øvrig Facebookgruppa «Familiesang i Asak».

Aktivitetskveld for konfirmantene
Konfirmantene i Tistedal inviteres hver vår til en aktivitetskveld på Ormtjernhytta. Det har i lengre tid vært ønske om et tilsvarende arrangement i Asak – og nå blir det en realitet. Fredag 15. april inviteres konfirmantene i Asak til en kveld på Venåshytta med aktiviteter og moro – både utendørs og innendørs. Vi satser på god oppslutning om noe som vi håper skal bli en årlig tradisjon.

Konsert
Om kvelden søndag 10. april blir det konsert i Asak kirke med «Totakt og sang». Hold allerede nå av kvelden og følg med i avisen for mer informasjon om konserten.

Thor Nonseid: Ny salmebok – nye salmer

Påskesalme fra vest; keltisk på norsk

Omtale av N13, 214

THOR ODDVAR NONSEID
(f. 1935), pensjonert lektor i pedagogikk og musikk ved Halden off. lærerskole. Aktiv i bl.a. musikk- og menighetsliv i Åsak sogn.

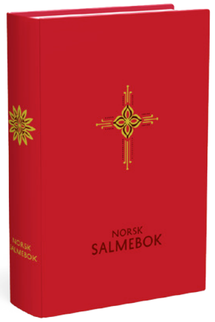

N13:214 Han sto opp før dagen demret.

Ser vi på innholdet i vår nye salmebok, vil vi oppdage at tiden fra palmesøndag og ut påsken har et større og mer variert salmeutvalg enn andre høytider. Her finner vi barnelærdommens kjernesalmer som «***Jesus lever, graven brast***» (N13:194), nye lovsanger som «***Deg vi synger og ærer***» (N13:151) og den kjente anglo-american spiritual «***Were you there when they crucified my Lord***» (N13:172). Fasten og påsken er tiden for bønn og salmesang. Vi møter budskapet i salmer fra tidlig middelalder og i nye ord og toner fra vår egen tid. Et eksempel på det siste, har vi i en av de nye salmene i Norsk salmebok som blir presentert i vår salmespalte denne gang: «***Han sto opp før dagen demret; dødens dype natt tok slutt***». (N13: 214).

Salmen ble utgitt i 1988 av Graham Maul (f. 1958) og John Lamberton Bell (f. 1949). John Bell var en kjent venstreorientert studentaktivist ved universitet i Glasgow (1974), før han ble ungdomsprest i Church of Scotland. Han så behovet for å legge til rette kirkens arbeid for ungdom, tilpasset de unges behov og livsstil. Engasjert i arbeid med menighetsfornyelse på grasrotnivå, fikk han sentrale verv i salme- og gudstjenestearbeid og var også sentral i arbeidet med den skotske salmeboken som kom i 2004.

Sammen med Graham Maul har Bell gitt ut flere samlinger med sanger publisert av den økumeniske bevegelsen Iona Community. På klosterøya Iona ved vestkysten av Skottland, er det vokst frem et retreat-senter, et åndelig samlingssted for unge og voksne fra ulike samfunnslag og kristne tradisjoner. Med et sterkt Jesus-bekjennende budskap, arbeider menigheten ut fra regler om daglig bønn og tilbedelse i fellesskap og med arbeid for rettferdighet og fred. (Jf.no.m.wikipedia.org)

Sangene er utgitt på flere språk og hele syv av disse er kommet med i Norsk salmebok 2013. En av de som har oversatt disse salmene til norsk, er Sven Aasmundtveit (f.1955). Han har vært pastor i Lørenskog Frikirke og er nå rektor ved Frikirkens studiesenter. Han er forfatter og salmedikter og leder en organisasjon som fremmer keltisk spiritualitet. Vår påskesalme har han gitt en tekst som på en direkte og enkel måte forkynner budskapet om Jesu oppstandelse og nærhet i våre liv. ***Kristus lever, han har seiret; evig lever vi med ham.***

Salmemelodien er av John Bell fra 1988, men kunne like gjerne vært en irsk eller skotsk folketone slik den er satt i eolisk moll med lav ledetone. De «nygamle» keltiske sangene utgjør et egenartet og vakkert tilskudd til vår sangtradisjon. I den første utgivelsen av CD-serien Keltisk på norsk- Sanger fra vest (Lynor 2000), blir salmen fremført av Kristina Jølstad Moi sammen med sangere fra Frikirken i Kristiansand. Dette har gjort sangen godt kjent lenge før den fant sin plass i Norsk salmebok og kan dermed lett tas i bruk i vår gudstjeneste. Kanskje får vi prøve den i påskefeiringen.

Keltisk kors, Brompton Cemetary

Han sto opp før dagen demret
(N13 nr. 214)
Tekst: 1988 John Bell/ Graham Maule
Oversettelse 1999 Sven Aasmundtveit
Mel.: 1988 John Bell

1. Han sto opp før dagen demret;
dødens dype natt tok slutt.
Kristus lever, han har seiret;
dødens mørke makt er brutt.
Sol og måne, jord og himmel,
dyr og fugler, gress og trær,
alle ser og alle jubler:
Han er oppstått, Gud er her!

2. Han sto opp for dem som brakte
blomster til hans tause grav.
Han sto opp for sine venner,
dem han elsket og holdt av.
Graven kunne ikke kneble
ham som er Guds skaperord.
Kristus lever, vi gir stemme
til en sang om håp på jord.

3. Han sto opp, hans venner fryktet
jordens mørke, dødens natt.
Han sto opp da troen sviktet,
da de trodde seg forlatt.
Fylt av mismot var vi alle
til han delte vin og brød.
Kristus lever, vi skal leve,
det er døden som er død!

4. Han sto opp før dagen demret;
ut av natt brøt lyset fram.
Kristus lever, han har seiret;
evig lever vi med ham.
Han er her og han vil skape
liv der natt og mørke bor.
Kristus lever, vi skal bære
Herrens seierstegn på jord.

I begynnelsen

Selve grunnlaget for det kristne livssynet finner vi allerede i den første setningen i Bibelen. «I begynnelsen skapte Gud himmel og jord.» Denne setningen slår fast at Universet har en begynnelse og at det finnes en Gud som har skapt det.

AV **ROY NORDBAKKE**

Universet har med andre ord ikke alltid eksistert. Det er heller ikke sin egen skaper. Siden dette er selve fundamentet for den kristne tro, er det kanskje ikke rart at det nettopp er tanken om at det finnes en skaper som blir heftigst angrepet av mennesker som ikke deler det kristne livssynet. Selv om det nok til alle tider har vært mennesker som ikke tror at det finnes noen Gud, har de langt fleste trodd at det finnes en skaper. Men kan troen på en skaper stå seg mot de store oppdagelser som er gjort innenfor naturvitenskapen de siste 200–300 årene? Har ikke vitenskapen vist at det ikke trengs noen skaper for å forklare universet og verdens tilblivelse?

For å kunne gi et svar på dette, er det først og fremst viktig å ha en forståelse for hva naturvitenskap er, og hvilke spørsmål den kan gi svar på. Naturvitenskap er en beskjeftigelse hvor man studerer den materielle delen av tilværelsen. Alt fra de fysiske kreftene som styrer planetenes bevegelser og stjernenes dannelse til partiklene i atomkjernene. Kunnskapsmengden som er oppnådd er enorm, og denne kunnskapen har påvirket vår forståelse av verden og vår levemåte både på godt og ondt. Vi kan enkelt si det at naturvitenskapen arbeider med materien, finner ut hvordan ting henger sammen, hvilke lovmessigheter som styrer hendelser i naturen. Naturvitenskapen beskjeftiger seg ikke med verdispørsmål, om det er rett eller galt å bruke den kunnskapen vi har oppnådd slik eller slik. Naturvitenskapen kan heller ikke si noe om glede, sorg og savn. Den kjente fysikeren Erwin Schrødinger sa det slik: «Jeg undrer meg over at naturvitenskapens bilde av den virkelige verden rundt meg er så mangelfull. Den gir oss masse faktainformasjon, og setter alle våre erfaringer i en forbløffende konsekvent orden, men den er aldeles taus om ting som ligger vårt hjerte nærmest og som virkelig betyr noe for oss. Den kan ikke si oss et ord om rødt og blått, bittert og søtt, fysisk smerte og fysisk fryd; den vet ingen ting om skjønnhet og styggedom, godt og ondt, Gud og evigheten. Vitenskapen later av og til som at den kan svare på spørsmål på disse feltene, men svarene er ofte så dumme at de ikke inngir tillit til å ta dem alvorlig.»

Foto NASA (Helix-nebula populært kalt «Guds øye»

ROY PARLOW NORDBAKKE har arbeidet som 1. amanuensis i biologi ved Høgskolen i Østfold. Han har lang erfaring som lærebokforfatter, og har vært med å utvikle læreverket Yggdrasil fra starten av.

De som hevder at naturvitenskapen har vist at vi ikke trenger noen skaper, kommer ikke med et naturvitenskaplig utsagn, men en filosofisk betraktning. Det kan de gjerne gjøre, men å hevde at naturvitenskapen kan si noe som helst om det finnes en skaper eller ikke er helt feil.

Hva kan moderne naturvitenskap så si om Universets tilblivelse? Helt fram til langt ut på 1900-tallet var en rådende oppfatning at Universet alltid hadde eksistert. Dette er en svært gammel tanke som går langt tilbake i tid. Etter at Albert Einstein begynte å bruke sin relativitetsteori på Universet i 1917 og matematikeren *Alexander Friedman* og astronomen *George Lemaître* hadde sett nærmere på Einsteins ligninger kom de fram til at universet utvidet seg. I 1929 gjorde astronomen Hubbel observasjoner av fjerne galakser som kunne bekrefte beregningene Friedman og Lemaître hadde gjort. I 1965 ble den kosmiske bakgrunnsstrålingen oppdaget, noe som ytterligere styrket troen på at universet hadde en begynnelse og at det utvidet seg. Dette førte til at den såkalte «Big Bang»- teorien så dagens lys. Ikke alle var like glade for denne nye teorien. Noen ateistiske vitenskapsmenn mente den kunne åpne for en «Guds fot i dørsprekken». Inntil da hadde som tidligere sagt, de fleste ment at universet alltid hadde eksistert. Den nye teorien åpnet for at det var en begynnelse. At det før tid og rom ikke var noe univers. Det var ingen ting. Naturvitenskapen hadde altså ved hjelp av sine egne metoder og arbeidsmåter kommet fram til det Bibelen hadde hevdet i flere tusen år nemlig at universet hadde en begynnelse. Denne erkjennelsen har vært vanskelig å svelge for mange materialistiske vitenskapsmenn. Den amerikanske astronomen og grunnleggeren av NASA, *Robert Jestrow* sa det slik: «For vitenskapsmannen som har levd i troen på fornuftens seier, ender det hele som en ond drøm. Han har besteget uvitenhetens fjell. Det er like før han erobrer toppen. I det han drar seg selv over de siste steinene blir han hilst velkommen av en flokk teologer som har sittet der i århundrer.»

Med andre ord har naturvitenskapen ført oss til et punkt, en såkalt singularitet hvor alle fysikkens lover bryter sammen, og vi ikke lenger har noe håp om å finne det endelige svaret på spørsmålet: «Hva var det som satte i gang det hele?» Når vi kommer til årsaken til Universets tilblivelse, står mennesket fortsatt like undrende som det alltid har gjort. Kan troen på at det finnes en skaper begrunnes rasjonelt? Ja, det mener jeg absolutt. Se litt på følgende utsagn og konklusjon.

1. Alt som begynner å eksistere har en årsak.
2. Universet har en begynnelse
3. Derfor har universet en årsak

Det første utsagnet må vi vel si er riktig. Ingen observasjoner tyder på at ting blir til av seg selv. Det er i så fall mer enn tryllekunst. For å trylle fram en kanin, trengs i det minste en tryllekunstner og en hatt.

Den andre påstanden har naturvitenskapen selv funnet fram til er sann. Da er jo konklusjonen åpenbar. Universet har en årsak. Denne årsaken kan ikke selv være materiell, men må være immateriell, uten opphav, tidløs, allmektig og personlig.

Personlig, fordi bare en person kan bestemme om han vil skape. Minner det deg om en du har lest om i den gamle boken?

Her følger en liten påminnelse dersom du skulle ha glemt det.

Gud svarte Moses: «Jeg er den jeg er.» Og han sa: «Slik skal du svare israelittene: Jeg er har sendt meg til dere.» (2.Mos.3.14)

«Kan vel du måle Gud, kan du kjenne Den veldiges grenser?» (Job.11.7)

«Før fjellene ble født, før jorden og verden ble til, fra evighet til evighet er du, Gud.» (Salme 90.2)

«I begynnelsen var Ordet. Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud. Han var i begynnelsen hos Gud. Alt er blitt til ved ham, uten ham er ikke noe blitt til.» (Joh.1.1-3)

«Himmelen kunngjør Guds ære, hvelvingen forteller hva hans hender har gjort.» (Salme 19.1)

«Verdig er du, vår Herre og Gud, til å motta all pris og ære og makt. For du har skapt alle ting, du ville det, og de ble til, skapt av deg.» (Åp.4.11)

«Gud er ånd.» (Joh 4.24a)

NYTT FRA IDD MENIGHET

Tårnagentgudstjeneste
17. januar ble årets Tårnagentgudstjeneste avholdt med en flott gjeng agent-åtteåringer i en fullsatt kirke.

Menighetsårsmøte
Søndag 6. mars blir det menighetsårsmøte umiddelbart etter gudstjenesten i Idd kirke. Årsmeldingen legges ut i kirken og på kirkekontoret.

Årsmeldingen
Årsmeldingen for 2015 er nå klar: På de 40 ordinære gudstjenestene var det i snitt 91 deltakere hver gang. Det ble til sammen gitt kr 101.627,- i offer (i tillegg ble det samlet inn nesten kr 30.000 under fasteaksjonen). 44 barn ble døpt, 53 ungdommer ble konfirmert, det ble foretatt 9 vielser og 39 personer ble gravlagt.

Konfirmantene i Idd
Lørdag 12. mars viser konfirmantene på Iddesiden prosjektet «Møtested Påske» i Tistedal kirke. Prosjektet er en framstilling av Jesu siste påske, med henblikk på hva den betyr for oss som lever i dag.

Fasteaksjonen
Tirsdag 15. mars får alle husstander i Idd besøk av menighetens konfirmanter i forbindelse med Fasteaksjonen «I kriser er vann kritisk». Aksjonen er som vanlig i regi av Kirkens Nødhjelp.

Påskefestuke
For tiende gang inviterer menighetene på Iddesiden til en felles «Påskefestuke». Idd kirke er denne gangen tildelt familegudstjenesten palmesøndag – i tillegg blir det festgudstjeneste 1. påskedag og påskegudstjeneste på Bakke opptreningssenter 2. påskedag.

Utvidelse av Idd kirkegård
Dette har blitt behandlet politisk i Hovedutvalg Plan, Teknisk, Landbruk og Miljø og Hovedutvalg samfunnsutvikling og kultur. Planavdelingen i kommunen kan nå begynne selve prosjekteringsarbeidet for utvidelsen. I kommunens investeringsoversikt i økonomiplanen for perioden 2016–2019 er det avsatt 3,1 millioner i 2016 og 4,3 millioner i 2017 til prosjektet.

NYTT FRA IDD MENIGHET

Påskefestuka
Påskefestuka arrangeres av menighetene i Asak, Enningdalen, Idd og Tistedal. Her følger programmet:

Palmesøndag 20. mars
«Jesus kommer – for oss»
11.00: Familiegudstjeneste i Idd kirke
18.00: Onkel Tuka-konsert i Enningdalen kirke

Skjærtorsdag 24.mars
«Jesus vasker føtter – for oss»
18.00: Nattverdgudstjeneste i Asak kirke

Langfredag 25. mars
«Jesus dør – for oss»
11.00: Pasjonsgudstjeneste i Tistedal kirke

1. påskedag 27. mars
«Jesus lever – for oss»
08.30: Påskefrokost-gudstjeneste i Tistedal kirke
11.00: Påskefestgudstjenester i Idd, Asak og Prestebakke kirke

2. påskedag 28. mars
«Jesus tilbyr reisefølge – for oss»
11.00: Påskegudstjeneste på Bakke Opptreningssenter

Velkommen!

NYTT FRA BERG MENIGHET

Torsdagskveld om John Sørbrøden og hans samtid
Torsdag 3. mars kl 19.00 kommer Ivar Bjørndal til Berg kirke og holder foredrag med temaet: En reise gjennom John Sørbrødens liv 1775–1857. John Sørbrøden var en framsynt bonde og en fremtredende haugiansk predikant og leder. I 1814 møtte han i Eidsvollsforsamlingen som representant for bøndene i Smaalenene.

Asak kirke

Døpefonten i Asak kirke

Asak kirke har en helt spesiell døpefont. Ifølge skriftet som ble utgitt i forbindelse med kirkas 100-årsjubileum i 1993, består midtstykket av en rygghvirvel av en kjempehval som ble funnet helt oppunder Tistedalsfossen i 1682.

AV **DAGFINN TRØMBORG OG ROLF SØRENSEN**

Døpefonten ble i sin tid forært av *oberst Heine*. Han skjenket mange gaver til kirka. Både prekestol og altertavle som kom på plass i 1780, ble bekostet av han. Oberst Heine bodde i Asak til sin død i 1785.

Hvalfunnet
Under arbeidet med å grave ut ei tomt til ei ny vannsag ved Tistedalsfossen, ble det i 1682 funnet et helt hvalskjelett. Bunnen av Tistedalsfossen ligger 14–15 meter over dagens havnivå. Funnstedet har trolig vært 17–20 meter over havet.

Johan Cold, som var sogneprest i Berg og prost i Nedre Borgarsyssel prosti 1716–45, kalte denne «Been-Rad af en stor Hvalfisk» som ble funnet på et så «uventelig Sted» for «Den rareste Antiqvitet av mærkværdige Naturfenomæner» i distriktet.

Cold skriver at det tidligere fantes rester etter dette hvalskjelettet på mange gårder i distriktet. Selv hadde han et hvalbein på låven som ble brukt til benk under treskingen. De fleste beinrestene ble imidlertid ødelagt under krigen med svenskene i 1718, da mange av gårdene ble satt i brann

Hvalfunnet var en stor sensasjon, både på grunn dyrets størrelse og på grunn av funnstedet, og ble derfor beskrevet av mange av datidens forfattere, som for eksempel Erik Pontoppidan i hans Norges Naturlige Historie fra 1752.

Døpefonten i Asak kirke.

Stort sett ble hvalfunnet forklart med at det var «et reliquie af Syndeflodens Vande».

Da den internasjonalt kjente britiske presten og samfunnsforskeren Thomas Malthus i 1799 var på reise rundt om i Norge, begynte reisen her i landet med at han to dager var gjest hos Nils Anker i Halden. I sin reisedagbok skriver han at de en kveld gikk for å spise aftens hos Carsten Tank på Rød. Der ble han tatt med inn i et museum med rariteter. Det eneste som var verd å nevne derfra var «en rygghvirvel av en hval, hvis skjelett i sin helhet ble funnet nær fossen i Tistedal». Malthus kryptiske kommentar var at dette er «et av de mange bevis på de rystelser jorden har måttet døye».

Forklaring
Når vi i dag skal forklare hvordan hvalen havnet der den ble funnet og gravd fram, må vi tilbake til siste istid. På slutten av siste istid, mens innlandsisen smeltet og ble tynnere, trakk iskanten seg tilbake og havet fulgte etter. Vekten av den svære innlandsisen hadde trykket landmassen ned. Etter hvert som isen trakk seg tilbake, fulgte havet etter og store områder ble oversvømt. Det høyeste nivå som havet nådde opp til i denne perioden kalles den marine grense. Den marine grense i Halden-distriktet er 190 meter over dagens havnivå. Etter hvert som innlandsisen fortsatte å smelte, ble vekten av den mindre og landmassene begynte å heve seg. Strandlinjen flyttet seg stadig lenger nedover i landskapet, og tidligere oversvømte områder ble igjen tørt land.

På grunnlag av mange funn og dateringer er det laget en kurve, en landehevningskurve, som viser hvor høyt havet sto til forskjellige tider i Halden-distriktet.

Det store spørsmålet
Men så kommer det store spørsmålet: Hvor høyt sto havet da «Tistedals-hvalen» strandet eller sank til bunns?

Den eneste måte å få svar på dette ville være å foreta en radiokarbon-datering, en C14-datering, av en bit av hvalskjelettet.

Ved å analysere en prøve av organisk materiale, plante- eller dyrerester, kan en i dag med stor nøyaktighet bestemme alderen på prøven, det vil si når planten eller dyret døde.

DAGFINN TRØMBORG,
Oppvokst i Halden.
Cand.real. fra Universitetet i Oslo.
1.amanuensis ved Høgskolen Telemark og i Vestfold.
Har skrevet flere bøker innen geologi og naturgeografi.

ROLF SØRENSEN,
Utdannet kvartærgeolog ved Universitetet i Oslo.
Ansatt som lærer og forsker ved Norges miljø- og biovitenskaplige universitet, på Ås. Har publisert arbeider om isavsmeltning og landehevning.

Jakten på hvalbein
Hvalknokkelen fra prost Colds låve ble senere en del av Fabian Frosts samling, som ble sendt, mottatt og registrert i Kunstkammeret i København i november 1739. Vi sendte en henvendelse til Nasjonalmuseet i København om hvalknokkelen, og med spørsmål om å få ta en prøve av den til en radiologisk datering.

I januar 2015 kom det svarbrev fra Naturhistorisk Museum i København om at hvalknokkelen som hadde kommet til Kunstkammeret i 1739, dessverre ikke kunne oppspores.

Neste mulighet var å forhøre seg om hvalhvirvelen som Thomas Malthus i 1799 hadde sett på Rød, fortsatt var der. Men nei. Det ble lett i skap og kott. Ingen hvalvirvel der lenger.

Siste mulighet ble derfor døpefonten i Asak kirke. Søknad om å få ta en prøve av døpefonten ble sendt Asak menighetsråd, og ble innvilget. En liten prøve ble diskret tatt med et kjernebor, og sendt til Uppsala Universitet for C14-datering. Vi ventet noen måneder i spenning på resultatet.

Resultatet
Resultatet av aldersbestemmelsen ga en tidsangivelse på prøven til : år 1810, og med en usikkerhetsfaktor på + - 140 år. Det vil si at hvalen, hvis knokkel er en del av Asak kirkes døpefont, døde en eller annen gang i tidsintervallet: 1670–1950. Det stemmer også bra med at døpefonten kom på plass i kirka 1780, eller noen år tidligere.

Dersom «Tistedals-hvalen», som ble gravd fram ved fossen, hadde strandet mens havnivået bare var 15–20 meter høyere enn i dag, viser landehevningskurven at det er 2800–4000 år siden. Trolig døde denne hvalen langt tidligere, mens havnivået var mye høyere.

Sammenholder vi så dateringsresultatet med landehevningskurven, viser det at hvalknokkelen i døpefonten ikke kan stamme fra «Tistedals-hvalen».

Må komme fra en annen hval!
Hvor hvalknokkelen i døpefonten kom fra, blir ren spekulasjon. Den kan ha kommet fra en hval som hadde strandet et eller annet sted på norskekysten. Allerede på 1600–1700-tallet var det hvalfangst på Svalbard. Det er ikke utenkelig at hvalhvirvelen stammer fra den fangsten. I forbindelse med det store sildefisket på Østfoldkysten i perioden 1660–1910, ble det drevet hvalfangst, blant annet på den store vågehvalen. Hvirvelen i døpefonten kan derfor gjerne stamme fra lokal hvalfangst.

Hva så med «Tistedals-hvalen»?
Gåten om når «Tistedal-hvalen» døde er altså ikke løst. Det som kan gi svar på det spørsmålet, er om det «dukker opp» eller blir funnet en bit av det gamle skjelettet, og en prøve derfra blir aldersbestemt.

Tankevekker

Hva var strategien, budskapet og fokus i tiden etter Jesu oppstandelse?

De lot seg ikke stanse. Både i tempelet og i hjemmene underviste de dag etter dag og forkynte evangeliet om at Jesus er Messias – og det virket!
(Ap. gj. 5,42)

Jesus Messias for alle, – eller ikke for noen i det hele tatt!
Dette var en hovedparole under den 8. Lausanne Consultation on Jewish Evangelisation, LCJE. (For all, or not at all)

Vi snakker om en person, ikke en av mange saker.
Vi snakker om relasjon, ikke om meninger og posisjoner
Vi snakker om misjon, til jøde først
– og gjennom dem til alle folkeslag.
Dersom det ikke er dette vi snakker om ,
hva er det da vi driver med som er så viktig?
Vi snakker om Navnet over alle navn
Vi nærmer oss dagen da
Hans navn skal være det eneste
Velsignet være hans navn!
MAK 2007

God faste- og oppstandelsestid!

MORTEN KRAVIK, MISJONSSEKRETÆR DEN NORSKE ISRAELSMISJON

NYTT FRA BERG MENIGHET

Karnevalgudstjenesten
Den 7. februar hadde mange barn kledd seg ut og det ble en glad gudstjeneste. Det er mange grunner til at kirken arrangerer karnevalsgudstjeneste: karneval er i ferd med å bli en del av barnekulturen, karneval har røtter i kristen tradisjon, karneval og fastelavn hører sammen, karneval er kreativitet og skaperglede, karneval er fargerikt fellesskap, karneval er overgang til fastetid, karneval er en fantasifull port til giverglede.

Konsert med Solfrid Molland
Søndag 10. april kl 20.00 har Solfrid Molland med venner et viktig og fengende konsertprogram i Berg kirke. Solveig Molland er en pianist, sanger og komponist som vokste opp med russisk folkemusikk og sigøynermusikk. Hun har reist gjennom Europa som gatemusiker. På reisene lærte hun sanger av romfolket og komponerte musikk til ulike katedraler. Denne musikken ble utgitt på «Katedral for tapte drømmer» (2011). Her satte hun søkelys på Europas største minoritet, romfolket. «Musikken er mitt fedreland» (2014) er en videreføring, nå med fokus på gatemusikantene i Oslo.

Gudstjeneste og pilegrimsvandring
Søndag 24. april blir det arrangert gudstjeneste og pilegrimsvandring i Berg. Pilegrimsvandringen starter på Stenklopp ved grensa til Berg sokn og avsluttes ved Berg kirke. Guide under vandringen er Freddy Fagerholt. Berg, Rokke og Asak historielag deltar sammen med hele menigheten.

Jazzmesse søndag 8. mai
Musikere fra Halden Storband deltar sammen med solosangeren Margrethe Gaulin. Jazzgruppen er med i gudstjenesten og vil fylle kirken med glade jazztoner. Det er laget jazzversjoner av salmer og den liturgiske musikken. I tillegg blir det et eget jazzparti midt i gudstjenesten. Velkommen til gudstjeneste med glade toner i skjønn forening med det glade budskap.

Gledesprederne-konsert
Tirsdag 24. mai arrangeres den årlige sommerkonserten. Det blir soloinnslag og allsang og enkel bevertning. Vi ser frem til en hyggelig og gledespredende konsertopplevelse denne kvelden.

Tom for printerblekk?
Canon/HP/Lexmark og Pelikan blekk
Köhn;libris
Storgaten 24 – tlf 69 18 43 44
– et førstevalg i sentrum

Transport Sprenging Graving
Auensen
Auensen Maskinentrepenør AS
Vestgårdveien 34, 1788 Halden
Telefon 915 16 236

Benytt Menighetsbladets annonsører når du handler varer/tjenester

KIWI minipris
RISUM
Tlf 69 18 57 93

Trenger du barnehage-plass?
tdm BARNEHAGER
www.tdmbarnehager.no

Benytt Menighetsbladets annonsører når du handler varer/tjenester

Halden og Omegn begravelsesbyrå
ADRESSE Damstredet I 1772 Halden
TELEFON 69 18 44 51
WWW halden-begravelse.no
INNEHAVER Jostein Lie
ALLTID HER FOR DEG

Glassmesteren as OSKAR HANSEN
GLASSMESTERI OG RAMMEFORRETNING
Oscarsgt. 14
Tlf. 69 18 29 76. (Nattservice: 92 89 91 11)

AF Bygg Østfold
Tlf. 911 33 400

JENSEN & SCHEELE
jensen-scheele.no
– først og fremst service
Vestgårdveien 1–5 – Postboks 1080, 1787 Berg
Telefon 69 21 35 00 – www.jensen-scheele.no

Montér
Montér Halden
Walkersgt 1 (Høvleriet)
Tlf 46895000
Åpningstider:
Mandag–fredag: 07.00–17.00
Lørdag: 09.00–15.00

Bademiljø
Kolås Eftf. AS
Autorisert rørlegger
Nedre Bankegate 34, 1771 Halden
Tlf 69 19 07 00

BERGSTRØM Kjøt og delikatesse
Tlf. 69 18 56 20
Velkommen til butikkutsalget vårt på Tista senter.
www.bergstromkjott.no

ERLING GRIMSRUD AS
Flatebyveien 1A, 1792 Tistedal • Tlf 69 21 14 60
• Graving • Sprenging • Transport • Høytrykkspyling
www.erling-grimsrud.no
AUTORISERT MASKINENTREPRENØR

Vi kjører for deg!
Ta kontakt på tlf: 69 13 77 00 eller e-post: travel.ostfold@nettbuss.no
nettbuss
nettbuss.no

Interflora Kildebo Blomster
Fisketorget 2
Tlf 69 18 14 10
www.kildeboblomster.no

HØK KRO - MOTELL
Kafeteria – Selskapslokaler
Catering – Motell – Hytter
Tlf 69 16 80 00
www.hokkro.no • post@hokkro.no

Børkes Bakeri
– baker byens beste brød
Skippergata 14
Tlf. 69 18 13 72

SpareBank 1 ØSTFOLD•AKERSHUS

Vi hjelper deg i gang med ditt prosjekt.
Kom innom for en hyggelig fagprat.
BYGGERIET
Byggeriet LA Bygg
Isebakkveien 1 (Sarliefeltet)
Tlf 476 55 222

HLS transport
HALDEN LASTEBILSENTRAL SA
Svinesundsveien 337
1789 Berg i Østfold
Tlf 69 19 55 50

STANSEFORMFABRIKKEN
STANSEFORMER
av høyeste kvalitet
Konstruksjon på DAK, stanseriss og matriser
Laserskårne stanser og renseverktøy
Utskjæring av prøve-esker
Iddeveien 66, 1769 Halden
Tlf 69 17 52 20

NYTT FRA HALDEN MENIGHET

Immanuels kirke
Kirken fikk føling med stormkastene som herjet i slutten av januar. Det gikk hardt ut over kuppelen. Selv om den er en flere hundre kilo tung konstruksjon av glass, jern og kobber, klarte den ikke å unngå skade. Gudstjenesten et par dager senere måtte dermed avlyses. Det oppsto heldigvis ingen skader inne i kirken.

Bønnedag 4. mars
Kvinnenes internasjonale bønnedag er et årlig felleskirkelig arrangement, og i år er det Halden menighets tur til å være vertskap. Vi samarbeider med Normisjon om dette. Det blir samling i Normisjons lokaler fredag 4. mars 11.00.
I år er det kvinner på Cuba som har utarbeidet program og bønner for denne dagen.

Påskefellesskap
Også i år er det lagt opp til samarbeid mellom menighetene i Berg, Rokke og Halden. Søndag 13. mars er det påskeverksted i Ynglingen der barnekoret deltar. Palmesøndag er det felles samling i Rokke kirke og skjærtorsdag er lagt til Berg. Langfredag er det pasjonsgudstjenester i Berg og Halden. Gudstjenesten i Halden er felleskirkelig. Påskedag feires som vanlig i de enkelte kirkene.

Årsmøte 10. april
Halden menighet avholder sitt årsmøte etter gudstjenesten søndag 10. april. Da blir som vanlig årsrapport og regnskap lagt fram, og det blir orientert om virksomheten framover.

Tårnagenthelg i Idd kirke.

«Se jeg er med dere alle dager»

Kirkens trosopplæring

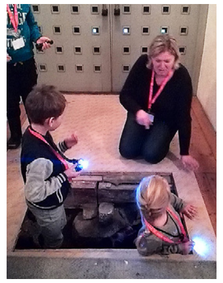
Tårnagenthelg i Rokke kirke.

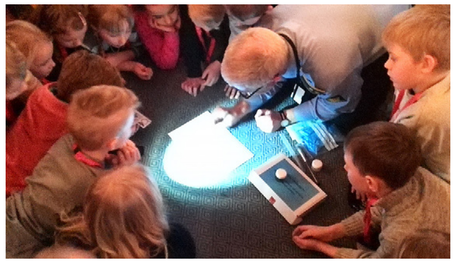
Tårnagenthelg i Rokke kirke.

HELT KONGE
Dette arrangementet i Asak i januar tok for seg tema: «De tre vise menn». Det ble både stjernejakt, utelek og drama – ute og inne for fire grupper barn. Kaldt, men morsomt!

KARNEVAL
I uken før fastelaven var barna på Idd med på et karnevalsverksted på Karlsholm. Sammen med Idd barnekor samlet vi 40–50 voksne og barn til ulike aktiviteter, undervisning og sang. I Enningdalen og Berg var «verkstedene» lagt før gudstjenesten.

I karnevalsgudstjenestene var barna fint utkledd, kom inn i prosesjon med fastelavensris og bidro med korsang. Til avslutning ble det saft og boller.

TÅRNAGENTER
I januar var Haldens 8-åringer invitert til å være tårnagenter i kirkene store deler av helgen. De fikk lære om de skjulte skatter i kirkerommet og i klokketårnet. Barna fikk høre spennende fortellinger fra bibelen og de gikk på symboljakt i kirken. 71 barn ble med på dette.

«Helt konge» i Asak kirke.

«Helt konge» i Asak kirke.

Vil du støtte Kirkens Bymisjon og har behov for våre tjenester til:

- Rydding av hus, leilighet, garasje, lager, byggeplass
- Bortkjøring av avfall
- Flyttejobb
- Rengjøring
- Hagearbeid og beskjæring/trefelling
- Vedlikeholdsoppgaver
- Snømåking

Vær vennlig å ta kontakt med:
Halden: Lars Ketil Froholt – tlf.: 906 87 081 – e-mail: lars.ketil.froholt@bymisjon.no
Fakturering skjer i etterkant av utført arbeid.

KIRKENS BYMISJON

Leir – våren 2016 – Hva skjer?
Mer info og påmelding:
www.nmsu.no/ost
www.nmsu.no/hedopp
NMSU

MISJONSAKTUELT

AV INGER LISE SKAUGE

NORSK LUTHERSK MISJONSSAMBAND

Misjonsaktuelt har presentert alle de sju organisasjonene som er knyttet til Samarbeidet mellom menighet og misjon i Borg bispedømme. I dette menighetsbladet presenterer vi en stor misjonsorganisasjon som har valgt å stå utenfor dette samarbeidsorganet, nemlig Norsk Luthersk Misjonssamband. Stoffet er redigert fra tilsendte artikler av Espen Ottosen og Erling Solerød.

Verden for Kristus er visjonen til Norsk Luthersk Misjonssamband (NLM) som er en fri og selvstendig misjonsorganisasjon på luthersk grunn. I tillegg til arbeidet i Norge, driver NLM et omfattende misjons- og bistandsarbeid i tre verdensdeler. NLM er opptatt av at arbeidet skal være lokalt forankret og at det er en langsiktig plan i arbeidet.

NLM har startet en rekke bibelskoler og teologiske læresteder som nå eies og drives av de nasjonale kirkene. Mange utsendinger jobber i dag for nasjonale kirker og bidrar blant annet med rådgivning og organisasjonsbygging, men mange er også aktive som forkynnere og bidrar i det evangeliserende arbeidet på andre måter.

En del steder i verden utsettes nye kristne for forfølgelse og motstand. NLM er opptatt av at alle mennesker har rett til å høre det kristne budskapet. Derfor er vi også til stede der direkte forkynnelse ikke er akseptert.

Bistand drives i samarbeid med Norad og lokale partnere innenfor helse, jordbruk og utdanning. Vi er engasjert i viktig helsearbeid på flere kontinenter. Arbeidsområdene spenner fra store sykehus og kompetanseutvikling for helsepersonell til forebygging og folkeopplysning på grasrotnivå. Vi er videre engasjert i bygdeutviklingsprogrammer som omfatter forbedring av primærhelsetjenester, undervisning, vann- og energitilførsel, bedriftsetablering og jordbruksutvikling.

Fra en menighet i Crucero, på høyfjellet i Peru.

Pastor Joseph Nguth foran en kirke på kysten av Kenya.

I Norge har NLM omkring 2500 misjonsfelleskap over hele landet. Det er viktig for oss å satse på barn og unge. Alene eller sammen med andre driver NLM omkring 30 skoler fra grunnskole- til høyskolenivå, ca. 40 barnehager og mer enn 30 leirsteder. I tillegg driver NLM over 30 gjenbruksbutikker og flere nærmiljøsentraler.

Gimle misjonshus er forsamlingslokalet til NLM i Halden. Her er aktivitetstilbud til både barn, ungdom og voksne. Voksenmøter og familiemøter er lagt til søndag og tirsdag. Søndagsmøtene avsluttes med Gimlekaffen.

Barnegruppa NON STOP har sine samlinger tirsdag mellom kl. 17.30 og 19.00. Opplegget er beregnet på barn i barneskolealder, og aktivitetene består av hobbyverksted, filmkveld, leker, turer, innebandy, konkurranser, bordspill, andakt og kveldsmat.

Fredagsgruppa er et tilbud til ungdom i ungdomsskolealder og oppover. De samles hver fredag unntatt i skoleferiene. Samlingene består av andakt, quiz, matsalg, bordtennis, Nintendo og forskjellige spill. For vårhalvåret er det planer om aking, fotballkamp/turnering, LAN, Supernacht, telttur og paintball.

På Gimle misjonshus er det både møtelokale og barnehage

Gla`sang er et sangkor for voksne med ca. 25 medlemmer. De øver annenhver onsdag og deltar med sangoppdrag i distriktet.

Tryggheim barnehage er tilsluttet NLM–barnehagene A/S og er en tre- avdelings barnehage med 50 fulltidsplasser. De eldste barna har førskoleklubb og trafikkopplæring.

NLM Gjenbruk i Borgergata er Misjonssambandets nyeste aktivitetstilbud i Halden. Her omsettes brukte gjenstander som gis inn. Alt arbeid er dugnadsinnsats, og overskuddet brukes til bistand i utviklingsland som f.eks. vannprosjekter, helse- og vaksinasjonsprosjekter, nødhjelp, skole og utdanning.

Fangekasa misjonssenter ved Aremarksjøen har vært i stadig utvikling i over 30 år. Her samles mennesker fra distriktet og resten av landet til bibelcamping i hele juli måned i et kristent miljø til oppbyggelse og rekreasjon. Et stort utvalg av campinghytter og plasser for telt og campingvogner står til disposisjon for besøkende.

JERNIA
BILLINGTON
Tlf 69 17 24 20

HALDEN TANNHELSESENTER AS
Storgata 15
1776 Halden
Tlf 69 17 51 52
haldentannhelsesenter.no

ARE -anlegg
Holmbo, Iddeveien 70
1765 Halden
Telefon 69 19 33 35
E-mail: post@areanlegg.no

Marthinussen MUSIKK AS
Pianostemmer/ tekniker
Prestegårdsveien 1, 1791 Tistedal
Tlf 91 36 02 45
sverre@marthinussenmusikk.no
www.marthinussenmusikk.no

BIA REGNSKAPSLAG
BERG IDD & AREMARK
Vi er spesialister på landbruksregnskap, men i vår kundeportefølje hat vi også aksjeselskaper, enkeltmannsforetak, ANS, DA, Samdrifter og frivillige organisasjoner.
Rødsveien 46 – 1781 Halden
Tlf 69 19 07 50
www.biaregnskapslag.no

LIE HANDELSGARTNERI
v/Odde Bru
Tlf. 69 18 00 20
Følg oss på Facebook!

Förlies ETABLERT 1861
Gaven som gleder
Storgata 3, Sydsiden
Tlf 69 18 20 33

Riis-Elektro A/S
Helhetlige løsninger innen elektro til private og bedrifter
Walkers gate 14, 1771 Halden
Tlf. 69 18 15 75
www.riiselektro.no

MEMORIUM
- Salg av gravstein
- Oppussing og fornyelse av skrift og ornament
- Bolting av gravstein/sokkel
- Selvvanningskasser/bedplater/rammer

Vegard Rein 454 56 266
Steinar Svenberg 909 90 336

NYTT FRA HALDEN MENIGHET

Samtalegudstjeneste
Det kom få til gudstjeneste en av søndagene i januar. Sokneprest Jan Lystad inviterte dermed menigheten opp i koret der stoler ble stilt i ring rundt døpefonten. Salmer og noe av liturgien ble beholdt, men ellers besto gudstjenesten av samtale der folk kunne fortelle om tro og kirkeerfaring. En nær og fin opplevelse av fellesskap og tilhørighet.

NYTT FRA TISTEDAL MENIGHET

Babysang
Babysang samler de minste og foreldre til fellesskap og har blitt en suksess i mange kirker. Kateket Ragna Ristesund Hult leder babysang i Tistedal kirke, og et nytt kurs starter opp 30. mars kl. 11.00–13.00. Det er en fin anledning å treffe andre småbarnsforeldre, og bli kjent med kirken i Tistedal.

Høyttaleranlegget i Tistedal kirke
Nye høyttalere er snart på plass. Dag Martin Vik-Haugen hjelper oss med det, og det blir samme type høyttalere som han har montert i Asak kirke. Under 150-årsjubiléet fikk vi en pengegave fra bispedømmet til nye høyttalere, og det var en fin start for å få gjort noe med dette. Teleslynge har vi også i kirken for de som bruker høreapparat. Den tekniske utvikling har gjort at nye høyttalere har klarere lyd, og vi skal gjøre vårt beste for at alle generasjoner hører godt i kirkerommet!

Tistedal kapell
har blitt lite brukt etter at begravelsene ble flyttet til kirken. Nå har konfirmantene tatt kapellet i bruk som rom for undervisning. Menighetsrådet bruker det også til sine møter. Etter å ha flyttet litt på noen benker ble det plass til stoler og bord, og kapellrommet fikk nye bruksmuligheter. Kapellet har de siste årene blitt opprustet med bedre arbeidsforhold for kirketjener, som har kontor og utstyr for kirkegården i dette bygget.

IDD MANNS-FORENING:

Vårens møter på Karlsholm

Torsdag 31. mars kl. 19.00
Frivillighetssentralens arbeid. Wenche Eriksen forteller. Sang og musikk av ToTakt og Sang. Andakt ved Martin Lund.

Torsdag 28. april kl. 19.00
«Vi brente byen»: Torbjørn Østby forteller. Sang av Gla'sang. Andakt ved Reidar Finsådal.

NB! Påmelding til vår-avslutningen, siste frist for påmelding er 15. mai.

Torsdag 26. mai kl. 18.00 (merk tiden)
Våravslutning for påmeldte. (Både kvinner og menn). Gerda Solerød forteller om «Langs livets landevei». Andakt ved Martin Lund. Utlodning. Sang av Torill, Mary, Oddvar, John og Vidar. Alle hjertelig velkommen.

Lesefrukter til ettertanke

ved Trond Enger

Vi trenger motbakker for å bli sterke i bena.

Jahn Harboe
havnebetjent i Halden
1947–

Grådighet blant enkelt-individer så vel som blant nasjoner er den mest åpenbare form for moralsk underutvikling.

Giovanni Battista Enrico Antonio Maria Montini
italiensk geistlig (pave Paul VI 1963–1978)
1897–1978

Mennesket må slutte å spise kjøtt, dersom det vil videreutvikle seg moralsk.

Grev Lev Nikolajevitsj Tolstoi
russisk forfatter
1828–1910

Fastelavn- og karnevals-gudstjeneste i Idd kirke

Fastelavnssøndag ble feiret med en fargeglad og meget aldersblandet forsamling til gudstjeneste med bl.a. sang av barnekoret kledd i karnevalsdrakter, og barnedåp til to små gutter. Gudstjenesten ble forrettet av sogneprest Reidar Finsådal, og han fikk praktisk hjelp av 4 konfirmant-administranter. Den blinde tiggeren, Bartomeus, som vi kjenner fra bibelhistorien, kom også på besøk i gudstjenesten, og hans bønn til Jesus om å få synet tilbake, ble også denne gangen bønnhørt - i en fullsatt kirke. Etter gudstjenesten ble det servert kaffe, saft og boller fra våpenhuset.

FOTO OG TEKST: **INGEGERD BØE JENSEN**

FRA BOKHYLLEN

AV **ARILD F. STANG**

Brit Rakeng

Leas blogg

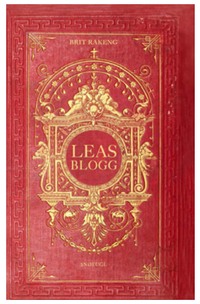

Jeg har aldri lest en blogg! Men jeg har forstått at dette er en måte å kommunisere med omverdenen på via internett. Moderne, yngre mennesker over hele verden synes å bruke denne kommunikasjonsformen daglig.

Forfatteren Brit Rakeng har skrevet en roman i et slags «blogg-format». Jeg siterer fra bokomslagets bakside:

Brit Rakeng tar oss i denne romanen med på en spennende reise gjennom Første Moseboks Midt-Østen og livet der på patriarkenes tid, konkretisert gjennom Lea, datter av Laban, søster til Rakel og Jakobs første hustru. Via bloggen gir Lea oss sin egen og sin nærmeste families dramatiske livshistorie slik den utspant seg for 2500–3000 år siden i farvann vi i dag kjenner som Irak, Syria, Libanon, Israel og Vestbredden.

Dette er blitt en spennende roman, der forfatteren som bakteppe for sine fabuleringer har sitert vers fra 1. Mosebok. Under lesingen har jeg ofte slått etter i Bibelen for å etterprøve og gjøre meg opp slike tanker, som forfatteren gir oss til del. Mange jeg har møtt har gitt uttrykk for at det er kjedelig å lese Det gamle Testamentet. Med denne vakre romanen gir Rakeng oss inspirasjon til å lese Bibelen på en ny og morsommere måte. Den lille boken vil kanskje være spesielt interessant og inspirerende for den yngre garde, – som synes å være vant til å skrive og lese «blogger».

Jeg vil anbefale romanen på det varmeste!

BERG SPAREBANK
Lokalbanken ved din side
Tlf. 69 19 60 00 – Fax 69 19 60 01
www.berg-sparebank.no

HVORDAN HAR DU DET *egentlig?*
Kirkens SOS 815 33 300
ET MENNESKE Å SNAKKE MED NÅR LIVET ER SOM VERST

Directa
Regnskap – Økonomi
Rådgivning
Skjebergveien 200,
1743 Klavestadhaugen
Tlf. 69 10 26 60
www.directa.no

DEKK FOR ALLE BEHOV!
DEKK Partner
Halden Dekk A/S
Knivsøvn. 4, 1788 Berg
Tlf. 69 19 55 75

Bursdager
årsmøter
minnestunder
Tlf 69 17 55 55
eller 901 69 601
Fabian restaurant
Torvet 5,
1767 Halden
FABIAN
restaurant og pannekakeri

Kvalitets-trykksaker
O'K TRYKK
Fiskebrygga
Tlf 69 17 81 50

Benytt Menighetsbladets annonsører når du handler varer/tjenester

OPEL
Glenne Bil AS
Båstadlundveien 6
Postboks 2073, Brødløs
1760 Halden
Tlf 69 21 10 50
www.glennebil.no

ØSTFOLDKORN
avdeling Halden
Sauøya
Tlf 69 18 18 19
Mottak bygg, havre, hvete, rug og oljefrø.
Leierensing og beising av såkorn

ELEKTRIKER Tjenesten
Vi leverer alt fra stikkontakter til store prosjekter som skoler, borettslag og nybygg.
Tlf 69 17 71 00
www.elektrikertjenesten.no
EL-PROFFEN

Søndag 13. mars
Maria Budskapsdag

YNGLINGEN KL. 11.00
Familiegudstjeneste ved sogneprest Jan B. Lystad. Barnekoret. 6-års bok. Påskeverksted.

BERG KIRKE KL. 11.00
Gudstjeneste ved sogneprest Kristin Bakkevig. Årsmøte.

ROKKE KIRKE KL. 11.00
Gudstjeneste ved sogneprest Halvor Gregersen.

ASAK KIRKE KL. 11.00
Familiegudstjeneste ved sogneprest Kjell Halvard Flø. Årsmøte

PRESTEBAKKE KIRKE KL. 11.00
Gudstjeneste ved sogneprest Reidar Finsådal. Årsmøte.

Søndag 20. mars
Palmesøndag

ROKKE KIRKE KL. 11.00
Palmesøndagsgudstjeneste ved sogneprest Halvor Gregersen.

IDD KIRKE KL. 11.00
Palmesøndagsgudstjeneste ved sogneprest Reidar Finsådal. Tale ved Johannes Halvorsen.

SØNDRE ENNINGDALEN KIRKE KL. 18.00
Konsert med Onkel Tuka.

Torsdag 24. mars
Skjærtorsdag

BERG KIRKE KL. 18.00
Skjærtorsdagsgudstjeneste og måltid ved sogneprest Kristin Bakkevig

ASAK KIRKE KL. 18.00
Skjærtorsdagsgudstjeneste ved sogneprest Kjell Halvard Flø.

Fredag 25. mars
Langfredag

IMMANUELS KIRKE KL. 11.00
Økumenisk fellesgudstjeneste ved sogneprest Halvor Gregersen

BERG KIRKE KL. 18.00
Pasjonsgudstjeneste ved sogneprest Kristin Bakkevig

TISTEDAL KIRKE KL. 11.00
Pasjonsgudstjeneste ved kapellan Martin Lund.

Søndag 27. mars
1. påskedag

IMMANUELS KIRKE KL. 11.00
Høytidsgudstjeneste ved sogneprest Halvor Gregersen

BERG KIRKE KL. 11.00
Høytidsgudstjeneste ved sogneprest Kristin Bakkevig

ROKKE KIRKE KL. 11.00
Høytidsgudstjeneste ved sogneprest Jan Lystad.

ASAK KIRKE KL. 11.00
Høytidsgudstjeneste ved sogneprest Kjell Halvard Flø

TISTEDAL KIRKE KL. 08.30
Påskeotte ved sogneprest Kjell Halvard Flø

IDD KIRKE KL. 11.00
Høytidsgudstjeneste ved sogneprest Reidar Finsådal

PRESTEBAKKE KIRKE KL. 11.00
Høytidsgudstjeneste ved kapellan Martin Lund

Mandag 28. mars
2. påskedag.

BAKKE SENTER FOR MESTRING OG REHABILITERING KL. 11.00
Gudstjeneste ved kapellan Martin Lund.

HALDEN HELSEHUS KL. 11.00
Gudstjeneste ved sogneprest Jan Lystad.

Søndag 3. april
2. søndag i påsketiden.

IMMANUELS KIRKE KL. 11.00
Gudstjeneste ved sogneprest Jan Lystad.

ASAK KIRKE KL. 11.00
Gudstjeneste ved sogneprest Reidar Finsådal.

IDD KIRKE KL. 11.00
Gudstjeneste ved sogneprest Kjell Halvard Flø. Sang av La Capella.

Tirsdag 5. april

ASAK KIRKE KL. 18.00
Møtested kirken

Søndag 10. april
3. søndag i påsketiden.

IMMANUELS KIRKE KL. 11.00
Gudstjeneste ved sogneprest Jan Lystad.

BERG KIRKE KL. 11.00
Vårønnmesse i samarbeid med Berg bygdekvinnelag. Sogneprest Kristin Bakkevig.

ROKKE KIRKE KL. 11.00
Gudstjeneste med utdeling av 6-års bøker. Sogneprest Halvor Gregersen og menighetspedagog Iselin Andersen Gjøstøl.

TISTEDAL KIRKE KL. 11.00
Babysang/1-2-3 gudstjeneste med utdeling av 6-års bøker. Sogneprest Reidar Finsådal.

SØNDRE ENNINGDALEN KIRKE KL. 11.00
Gudstjeneste ved kapellan Martin Lund.

Søndag 17. april
4.søndag i påsketiden.

METODISTKIRKEN KL. 11.00
Immanuels kirke/Metodistkirken: Felles gudstjeneste.

IMMANUELS KIRKE KL. 18.00
Konfirmantmusikal

BERG KIRKE KL. 11.00
Sprell Levende gudstjeneste med utdeling av 6-års bøker. Sogneprest Kristin Bakkevig og menighetspedagog Iselin Andersen Gjøstøl.

ASAK KIRKE KL. 11.00
Gudstjeneste med utdeling av 6-års bøker. Sogneprest Kjell Halvard Flø.

IDD KIRKE KL. 11.00
Gudstjeneste med utdeling av 6-års bøker. Kapellan Martin Lund.

Søndag 24. april
5. søndag i påsketiden.

BERG KIRKE KL. 11.00
Gudstjeneste og pilgrimsvandring i samarbeid med historielaget. Sogneprest Kristin Bakkevig.

ROKKE KIRKE KL. 11.00
Gudstjeneste ved sogneprest Halvor Gregersen. Årsmøte.

ASAK KIRKE KL. 11.00
Gudstjeneste ved sogneprest Kjell Halvard Flø.

PRESTEBAKKE KIRKE KL. 11.00
Samtalegudstjeneste med konfirmantene. Sogneprest Reidar Finsådal.

Onsdag 27. april

TISTEDAL KIRKE KL. 18.00
Speidergudstjeneste

Søndag 1. mai

IMMANUELS KIRKE KL. 11.00
Gudstjeneste ved sogneprest Halvor Gregersen

IDD KIRKE KL. 11.00
Gudstjeneste ved sogneprest Reidar Finsådal. Sang av Halden Damekor.

ASAK KIRKE KL. 17.00 OG KL. 19.00
Samtalegudstjeneste med konfirmantene ved kapellan Martin Lund.

Torsdag 5. mai

ASAK KIRKE KL. 10.00 OG KL. 12.00
Konfirmasjonsgudstjenester ved kapellan Martin Lund.

ROKKE KIRKE KL. 11.00
Gudstjeneste ved sogneprest Jan B. Lystad.

Søndag 8. mai
Søndag før pinse

IMMANUELS KIRKE KL. 11.00
Konfirmasjonsgudstjeneste ved sogneprest Jan B. Lystad.

BERG KIRKE KL. 11.00
Jazzgudstjeneste med en gruppe fra Halden Storband. Sogneprest Kristin Bakkevig.

TISTEDAL KIRKE KL. 10.00 OG KL. 12.30
Konfirmasjonsgudstjenester ved sogneprest Kjell Halvard Flø.

IDD KIRKE KL. 10.00 OG KL. 12.30
Konfirmasjonsgudstjenester ved kapellan Martin Lund.

SØNDRE ENNINGDALEN KIRKE KL. 11.00
Gudstjeneste ved sogneprest Reidar Finsådal.

Søndag 15. mai
1. pinsedag

IMMANUELS KIRKE KL. 11.00
Høytidsgudstjeneste ved sogneprest Halvor Gregersen

BERG KIRKE KL. 11.00
Høytidsgudstjeneste ved sogneprest Kristin Bakkevig

ROKKE KIRKE KL. 11.00
Høytidsgudstjeneste ved sogneprest Jan B. Lystad

ASAK KIRKE KL. 10.00 OG KL. 12.00
Konfirmasjonsgudstjenester ved kapellan Martin Lund

IDD KIRKE KL. 10.00 OG KL. 12.30
Konfirmasjonsgudstjenester ved sogneprest Reidar Finsådal.

Mandag 16. mai
2. pinsedag

TISTEDAL KIRKE KL. 11.00
Gudstjeneste ved sogneprest Reidar Finsådal.

Tirsdag 17. mai

PRESTEBAKKE KIRKE KL. 14.00
Gudstjeneste på nasjonaldagen i samarbeid med Prestebakke skole. Kapellan Martin Lund

IMMANUELS KIRKE KL. 12.00
Gudstjeneste på nasjonaldagen ved sognepest Jan B. Lystad.

Lørdag 21. mai

BERG KIRKE KL. 11.00 OG KL. 13.00
Konfirmasjonsgudstjenester ved sogneprest Kristin Bakkevig og menighetspedagog Johannes W. Halvorsen.

Søndag 22. mai
Treenighetsøndag

IMMANUELS KIRKE KL. 11.00
Gudstjeneste ved sogneprest Jan B. Lystad.

BERG KIRKE KL. 11.00
Konfirmasjonsgudstjeneste ved sogneprest Kristin Bakkevig og menighetspedagog Johannes W. Halvorsen.

ASAK KIRKE KL. 11.00
Gudstjeneste ved sogneprest Kjell Halvard Flø.

PRESTEBAKKE KIRKE KL. 11.00
Konfirmasjonsgudstjeneste ved sogneprest Reidar Finsådal.

Søndag 29. mai
2. søndag i treenigtiden

IMMANUELS KIRKE KL. 11.00
Gudstjeneste ved sogneprest Jan B. Lystad. Barnekoret deltar.

ROKKE KIRKE KL. 11.00
Gudstjeneste ved sogneprest Halvor Gregersen.

ASAK KIRKE KL. 11.00
Gudstjeneste ved kapellan Martin Lund

TISTEDAL KIRKE KL. 12.00
Gudstjeneste og pilgrimsvandring. Sogneprest Kjell Halvard Flø.

IDD KIRKE KL. 11.00
Gudstjeneste ved sogneprest Reidar Finsådal.

Søndag 5. juni
3. søndag i treenigtiden

IMMANUELS KIRKE KL. 11.00
Gudstjeneste ved sogneprest Jan B. Lystad

BERG KIRKE KL. 11.00
Gudstjeneste ved sogneprest Kristin Bakkevig.

ROKKE KIRKE KL. 11.00 OG KL. 13.00
Konfirmasjonsgudstjenester ved sogneprest Halvor Gregersen og menighetspedagog Johannes W. Halvorsen.

TISTEDAL KIRKE KL. 11.00
Gudstjeneste ved kapellan Martin Lund

IDD KIRKE KL. 12.00
Pilgrimsvandring og gudstjeneste ved sognepnest Reidar Finsådal.

Søndag 12. juni
4. søndag i treenigtiden

IMMANUELS KIRKE KL. 11.00
Gudstjeneste ved sogneprest Halvor Gregersen

ASAK KIRKE KL. 11.00
Gudstjeneste ved sogneprest Kjell Halvard Flø

S. ENNINGDALEN KIRKE KL. 12.00
Pilgrimsvandring og gudstjeneste ved kapellan Martin Lund.

Søndag 19. juni
5. søndag i treenigtiden

IMMANUELS KIRKE KL. 11.00
Gudstjeneste ved sogneprest Halvor Gregersen.

BERG KIRKE KL. 11.00
Blomstervandring og gudstjeneste på villblomstens dag. Sogneprest Kristin Bakkevig.

ROKKE KIRKE KL. 11.00
Gudstjeneste ved sogneprest Jan B. Lystad

ASAK KIRKE KL. 11.00
Gudstjeneste ved sogneprest Reidar Finsådal.

IDD KIRKE KL. 11.00
Gudstjeneste ved sogneprest Kjell Halvard Flø.

Søndag 26. juni
Aposteldagen

Økumenisk fellesgudstjeneste på torget i forbindelse med havnefestivalen.

Slekters gang

DØPTE

Asak kirke
Lycke Adriana Sundt-Larsen
Thea Christine Hansen Nervik
Oline Strømme-Melby
Adele Emine Henriksen
Alina Rønsen Johansen
Noah Johannes Ulseth
Mathias Sletten Andersen
Elias Leander Thoresen
Theo Elias Smedstuen Nilsen

Idd kirke
Linnea Eilertsen Gulbrandsen
Oline Stenberg
Randi Aurora Korum
Neah Oline Fredriksen
Nicolai Holt Berger
Iver Andrè Due Svang
Ole Dagfinn Bergstrøm
Alvin Skjelle

Tistedal kirke
Olava Jørgenvåg Haugen
Kristina Orheim Jørgenvåg
Olivia Gule Tangen

Berg kirke:
Tia Simensen Myren
Selma Alise Rekdahl-Tegnèr
Nicolai Nordbakke
Liam Aardahl Winters
Jørgen Løvereide
Hallvard Warberg Flaaen
Julian Laszlo Marthinsen

Rokke kirke:
Jenny Sofia Walderhaug Johannessen

Immanuels kirke:
Hedda Ryen Høiby
Ole Johan Håkensen
Mikkel Støtzer Kristiansen
Elliot Wilhelm Jensen

VIEDE

Immanuels kirke:
Nina Merete Mikkelsen og Martin Erik Andersen Jailbird Kaldert

Idd kirke
Marie Madeleine Halkjær og Tobial Cornelius Knatterød

Berg kirke:
Trine Merethe Falteng Gustavsen og Jon Kristian Huseby

DØDE:

Asak kirke
Per Oddvar Jacobsen

Idd kirke
Eva Marie Lunde
Norma Johanne Kristine Os Halvorsen
Roar Engdahl

Prestebakke kirke
Ingunn Tyre Gulli
Knut Egil Brynildsen

Berg kirke
Wenche Irene Pedersen
Kjell Erling Norsted
Odvar Henry Solheim
Håkon Roald Kitterød

Rokke kirke
Anne Marie Svendsby

Os kapell
Marry Dybedal
Anne-Lise Hägensen
Aud Helene Ohnstad
Anna Alette Balto
Ellen Kristine Ingebretsen
Marie Tvedteraas Eriksen
Reidun Marie Jakobsen
Aase Henriksen
Tove Synøve Sundby
Mildred Lyche
Rakel Synøve Martinsen
Anne-Lise Slang
Kirsten Margrethe Tønnesen
Zènia Zerwinchi
Esther Finsrud
Grethe Synnøve Volden
Eva Marie Staahl
Randi Marie Stenmark
Aase Anita Stanes
Rolv Olav Lyseto
Carsten Ole Engbirk
Per Åge Myrdal
Odd Martin Svenkerud
Egil Harry Svendsen
Rune Jørgen Grottenberg
Bjørn Herner Sæverot
Odd Ivar Larsen
Jørgen Marinius Olsen
Asbjørn Montelius
Arne Skram
Per Kristian Bøhmer
Olav Munthe Mathiesen
Willi Rikart Oelze
Verner Damgaard
Helge Støa

Immanuels kirke:
Gretha Synnøve Engebretsen

Den norske kirke i Halden

Os Allé 13, 1777 Halden
fellesraadet@kirkenshus.halden.no
Kontor for kirkevergen, alle menighetene og kirkene i Halden.
Ekspedisjonstid 10.00–14.00 tirsdag–fredag. (mandag stengt)
Telefon 69 17 95 30
Fax 69 17 95 31

Kirkevergens kontor:
Kirkeverge Jan Ivar Andreassen
906 59 492 / 69 17 95 42
Administrasjonsleder
Torild Hauge
924 08 791 / 69 17 95 40
Driftsleder kirkegård
Knut Skram
913 93 921

Idd menighetskontor:
Daglig leder Ingunn Holmberg
995 07 913 / 69 17 95 65

Kirkelig undervisning:
Menighetspedagog
Iselin Andersen Gjøstøl
415 80 269/69 17 95 69
Menighetspedagog
Johannes W. Halvorsen
941 71 465/69 17 95 66
Kateket/trosopplærer
Ragna Ristesund Hult
934 91 954/69 17 95 67

Diakoni:
Diakon Hilde Finsådal
951 06 257/69 17 95 54
Menighetspedagog
Iselin Andersen Gjøstøl
415 80 269/69 17 95 69

Berg kirke:
Sogneprest Kristin K. Bakkevig
482 69 054/69 17 95 51
Kantor Sevinj Mirzayeva
994 00 894/69 17 95 64
Driftsleder Knut Skram
913 93 921

Immanuels kirke:
Sogneprest Jan B. Lystad
412 05 130/69 17 95 62
Kantor Marie Håkensen
467 81 696
Kantor Sevinj Mirzayeva
994 00 894/69 17 95 64
Kirketjener Øystein Jansen
902 89 122
Kirketjener Ole Johannes Ulseth
936 47 397

Rokke kirke:
Sogneprest Halvor Gregersen
905 50 329/69 17 95 52
Organist Jan Erik Norheim
918 68 861
Kirketjener Morten Lager
907 53 131

Asak kirke:
Sogneprest Kjell Halvard Flø
917 06 068/69 17 95 50
Kapellan Martin Lund
970 62 446/69 17 95 68
Kantor Rana Ahmadova
486 03 807
Kirketjener
Ole Johannes Solberg
954 64 621

Idd kirke:
Sogneprest Reidar Finsådal
901 32 327/69 17 95 60
Kapellan Martin Lund
970 62 446/69 17 95 68
Organist Knut Ronald Haugen
917 10 691
Kirketjener Karin W. Hansen
915 66 037

Prestebakke kirke:
Sogneprest Reidar Finsådal
901 32 327/69 17 95 60
Organist Pål Espen Haugen
906 50 619
Kirketjener Svein de Flon
481 85 940

Tistedal kirke:
Sogneprest Kjell Halvard Flø
917 06 068/69 17 95 50
Kantor Rana Ahmadova
486 03 807
Kirketjener Venche Solberg
907 89 361

Dette har betydd noe for meg

Av Bjørg Johansen

Da jeg ble spurt om jeg kunne beskrive forhold som hadde betydd noe spesielt for meg, var det mange hendelser som satte fart i tankene mine. Gjennom et langt, innholdsrikt liv har det vært mange ting av stor betydning. Jeg vil trekke frem spesielt to forhold.

Da vi for mange år siden flyttet til USA, var språket der en utfordring. Jeg hadde jo lært en del på skolen, men det hadde vært dårlig med praksis. Etter noen måneder på kurs og det å måtte takle hverdagen, førte til at problemet ble borte. Jeg fikk tro på meg selv og at jeg kunne få det til når jeg måtte. Dette har senere hatt stor betydning for mitt liv,

Etter mange år «rundt omkring» flyttet vi hjem til Halden. Etter hvert ble jeg spurt om å være med i Idd menighetsråd. Ved valget endte jeg langt nede på varalisten og jeg skjøv det hele fra meg. Så en dag kom en telefon og jeg ble bedt om å møte i menighetsrådet. Jeg var rykket opp som første vara med møteplikt.

For meg var det igjen som å komme inn i en annen verden. Ingen språkproblemer der, men jeg hadde «kun» min barnetro og meg selv å stole på. Jeg følte nok at jeg kanskje stilte noe «svakt». Men jeg ble tatt imot og godtatt som den jeg var og fikk lov til å være «bare» meg. Det å få være en del av menighetsrådets virke og å få omgås menigheten selv, det har gitt meg mye styrke og tro gjennom mange vanskelige stunder de siste årene.

Takk!

Ordet er ditt

Av Arild F. Stang

I september 2015 var det kirkevalg; to forskjellige valglister. Det er innen Den Norske Kirke uenighet om hvordan Den Hellige Skrift skal tolkes. Dette er ikke noe nytt i den store sammenheng. Vi har hatt religionskriger. Det er uenighet om forståelse av Skriften mellom den katolske kirke, den ortodokse kirke og de lutherske kirkesamfunn. Det raser i dag blodige kriger mellom muslimer fordi de forskjellige leire ikke kan bli enige om hvordan Koranen skal tolkes.

Et av de store problemene for kristne kirkesamfunn rundt om i verden er de senere års påvisning av feil i Bibelen (Bart D. Ehrman 2005), «Feil» i forhold til hvordan de opprinnelige tekstene har sett ut. Ved begynnelsen av vår tidsregning var rundt 90% av befolkningen rundt Middelhavet analfabeter. De første par hundreår etter vår tidsregning (EVT) var et stort behov i de kristne menigheter å få kopier av Paulus' brev og av alle de etter hvert skrevne evangeliene (og det var mange!). Dessverre var det slik at kopiene ofte ble feil. Til dels var det «slurvefeil» fra dårlige skrivere. Opp gjennom århundrene kom det også til en del overstrykninger og tilleggstekster fra avskrivere som hadde sin egen agenda: de strøk eller føyde til tekst som passet for deres egne forståelser av skriftens innhold. Noen interessante eksempler: Første kapittel av Johannesevangeliet («Prologen», Juleevangeliet) er føyet til senere av en annen forfatter. Den vakre historien om kvinnen som ble grepet i ekteskapsbrudd likeså. Kapittel 21 i Johannesev. er tilføyet i ettertid. Det er også de siste 12 versene i Markusevangliet. Det finnes tusenvis av forandringer i Det Nye Testamentet sammenlignet med de tidligste manuskriptene (originalmamuskripter eksisterer ikke!).

Omsider, etter mer enn et par hundre års krangel, skrev den mektige biskop Athanasius av Alexandria i sitt årlige pastoralbrev til menighetene under hans jurisdiksjon, at en kanon burde bestå av 27 bøker; de som NT består av i dag. Dette var i år 367. Etter mye om og men ble faktisk dette forslaget vedtatt på kirkemøtet i Kartago i 397 (Laurence Gardner, 2006).

Flere av Paulus' brev er ikke forfattet av ham. Brev forfattet av andre ble tillagt større tyngde og autoritet, når de ble sendt med den sedvanlige åpningen/hilsen fra Paulus.

Apostelen Paulus er en av kirkens autoriteter, og avsnitt fra hans verker blir lest i våre kirker hver søndag. Av og til sår han tvil i meg, når han f eks i brevet til romerne skriver: «...Det er evangeliet om hans sønn, Jesus Kristus, vår Herre, kommet som menneske av Davids ætt, ved hellighets Ånd stadfestet som Guds mektige sønn ved oppstandelsen fra de døde...» Paulus later ingen tvil tilbake: Jesus er som menneske født av Davids ætt!

I de eldste greske bibeltekster står det at Jesu mor var «alma», som filologene i dag oppfatter som begrepet «ung pike». I den latinske oversettelsen i Vulgata er alma ganske riktig beskrevet som «virgo», «ung pike». Imidlertid ble læresetningen om at Maria var jomfru vedtatt (for siste gang) ved en resolusjon på kirkemøtet i Trullo under pave Justinian II så sent som i år 692. Først da ble ordet «intacta» tilføyet i Vulgata (virgo intacta = jomfru). Det ble videre fastslått at Maria forble jomfru resten av sitt liv, til tross for at hun fikk flere barn.

Jeg tror fullt og fast at Jesus Kristus er Guds sønn. I hvilken situasjon han ble det (ved dåpen? ved oppstandelsen?) er likegyldig. Antagelig ikke ved jomfrufødsel. Jeg vet at han er min frelser, og jeg føler hans nærvær sterkt under nattverden.

Så blir min konklusjon: vi er alle brødre og søstre i Jesus Kristus. Og vi må ha rett til å tolke Skriften litt forskjellig – slik som mange har brukt forskjellig stemmeseddel ved kirkevalget.

GRIMSRUD – en del av GGgruppen
INDUSTRIOMRÅDER • BOLIGFELT • VA-ANLEGG • BYGG
UTOMHUSANLEGG • SAMFERDSEL • SPESIELLE ANLEGGSARBEIDER
Tlf 69 21 64 20
www.leifgrimsrud.no

Bakkens Auto A/S
AUTORISERT VERKSTED
Periodisk kjøretøykontroll
Sevice, oppretting, lakkering
Tlf. 69 19 61 80
Fax 69 19 61 09
Kleppervn. 1793 Tistedal

HALDEN TAXI
TLF. 69 21 32 00

banda
Gerd Holm's Eftf. AS
Bandagisten Hilde Fosdahl
Storgt. 10
ved Berg Sparebank
Tlf. 69 18 12 88
GODKJENT LEVERANDØR AV HELSE- OG SYKEARTIKLER

Comfort
Rørleggeren i nærheten
F. Jørgensen A/S
Tlf 69 17 86 14
www.f-jorgensen.no

Kynningsrud
www.kynningsrud.no

Wave
BÅT-HOLM AS
Vi satser på service

DATASERVICE .NET
Når det gjelder IT og økonomi
REGNSKAPS-SERVICE

KIWI minipris
BRØDLØS
Tlf 69 17 20 37

GULLSMED
Ottar Linde-Nielsen a/s
Tlf 69 17 60 62

LINDHAUGEN
MASKINENTREPRENØR & ANLEGGSGARTNERFIRMA
Løkkevikveien 3, 1747 Skjeberg
Tlf 69 18 76 00
www.lindhaugen.no
Din samarbeidspartner på grunnarbeider og grøntanlegg
GODKJENT FOR ANSVARSRETT
MESTER

www.suverenkommunikasjon.no